
MESLEKİ KARIYER PLANLAMA

MESLEK VE KARIYER

Meslek, özel bir iş ya da çalışma aktivitesi; kariyer, bireyin yaşam boyu sergilediği çalışma yaşantılarının toplamı olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda kariyer eğitimi, bireyin iş ve çalışma dünyasına hazırlanmasını ve kariyer geliştirmesini kolaylaştıran planlı eğitim deneyimleri; kariyer danışmanlığı, bireylerin yaşam boyunca sürdürecekleri mesleğe girişe ilişkin planlamalar, karar verme ve uyum süreçleridir. Meslek bireyin yaşam rollerinin bir kısmını kapsarken, kariyer, meslek öncesi, mesleği sürdürme anı ve meslek sonrası ile ilgili tüm rolleri kapsayan gelişimsel bir süreçtir.

İLKÖĞRETİM 2. KADEME DÖNEMİ MESLEKİ GELİŞİM GÖREVLERİ

- Meslek seçme sorumluluğunu kazanma,
 - Karar verme ve problem çözme becerisi kazanma,
 - Serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları geliştirme,
 - İlköğretimin sonunda karşısında ne tür seçenekler olduğunu bilme,
 - Meslekleri keşfetme ve tanıma,
 - Mesleki alandaki önyargıları fark etme ve sorgulama,
 - Sahip olduğu niteliklerle tercih edeceği seçeneğin gerekleri arasında bağlantı kurabilme.
-

ORTAÖĞRETİM DÖNEMİ MESLEKİ GELİŞİM GÖREVLERİ

- Çağdaş çalışma yaşamının koşulları ve gereken nitelikler konusunda bilgi edinme,
 - Mesleki kararda kişisel özelliklerin önemini kavrama,
 - Erişilebilir meslek hedefleri belirleme,
 - Yetenekleri, ilgileri ve meslek değerleri ile yaşam değerlerini gerçekçi ve doğru olarak değerlendirebilme,
 - Eğitim ve meslek bilgileri veren kaynakları tanıma, bunlara ulaşma yollarını öğrenme,
 - Sağlıklı karar vermeyi engelleyen koşullar hakkında bilinçlenme,
 - Karar verme, amaç belirleme, plan yapma stratejileri geliştirme,
 - Mesleki kararda ailenin de görüşlerini dikkate alma,
 - Kendi yetenek, ilgi ve kişilik özelliklerine uygun bir meslek seçme,
 - Yapılan seçimlerin sorumluluğunu alma,
 - İş yaşamının getireceği stres ve güçlükleri anlama,
 - İş arama becerileri kazanma,
 - Güçlü bir mesleki kimlik geliştirme.
-

Neler senin için
önemli,
değerlerin
ne tespit et

Kariyer

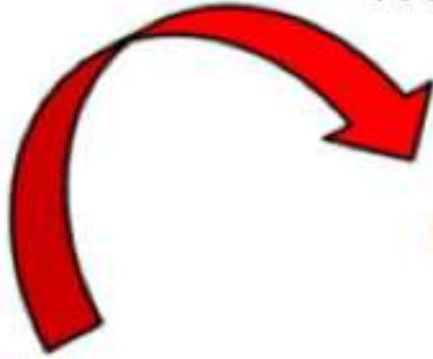
Kendini tanı

Planlama

Becerilerini
belirle

Kariyer
seçeneklerini
araştır

Kariyerin ve
eğitimin arasında
bağlantı kur

MESLEKİ GELİŞİM SÜRECİNİ GELECEĞİ PLANLAMA

Mesleki gelişim sürecinde amaç belirlemek ve plan yapmak çok önemlidir. Mesleki gelişimimizi planlarken kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlememiz amaçlarımıza ulaşmamızı kolaylaştıracaktır.

Kısa vadeli hedefler:

Ders başarısını artırmaya yönelik çalışmalar yapmak
Seçimi düşünülen mesleğe temel olabilecek ders dışı ve sosyal etkinliklere katılma ,yabancı dil öğrenilebilecek kaynakları araştırma.

Orta vadeli hedefler

Seçmeyi düşündüğünüz mesleğin gerektirdiği özellikleri araştırmak. Yapmaktan hoşlandığınız etkinlikler, yetenekli olduğunuz alanlar konusunda kendinizi daha iyi değerlendirmeye çalışmak. Kendi özellikleriniz ve beklentileriniz ile seçmeyi düşündüğünüz meslek arasında bağlantı kurmaya çalışmak.

Seçmeyi düşündüğünüz mesleğe temel olabilecek ders dışı etkinliklere, sosyal etkinliklere katılmak. Bilgisayar mühendisi olmak için hangi alan/dalı seçmesi gerektiğini ve üniversitelerdeki bilgisayar mühendisliği bölümlerinin puanlarını araştırmak, yabancı dil öğrenmeye başlamak ve kendini geliştirebileceğin etkinliklere katılmak. Üniversite sınavına hazırlanmak.

Uzun vadeli hedefler

İş arama becerilerini (özgeçmiş hazırlama, mülakat tekniklerini öğrenme vb.) geliştirmek. İşe başvuruda kullanılmakta olan yabancı dil sınavlarını geçmek Mesleğe ilişkin iş fırsatlarını araştırmak. Mesleği ile ilgili yüksek lisans seçeneklerini araştırmak.

GELECEĞİN MESLEKLERİ

Edge Computing Uzmanı: 'Edge computing' uzmanı, şu anki internet altyapısını 'edge computing' kullanan merkezsizleşmiş bir internet altyapısına çevirmekten sorumlu olacak. Bu da, devasa veri hacmi için daha fazla alan ve işlem kapasitesine ihtiyaç duyan kurumların işine yarayacak.

Veri dedektifi: Veri dedektifleri IoT cihazlardan ve ağlardan alınan verileri analiz ederek işletmelere ve kuruluşlara veri temelli fikirler sunacak. Şirketler, bize ürün satabilmek için hakkımızda veri toplamaya fazlaca para ve zaman ayırıyor. Veri dedektifleri ise bir adım öteye giderek cihazları inceleyip veri toplayarak insanlara daha iyi nasıl hizmet verilebileceğini araştırarak.

Siber şehir Uzmanı: Siber şehirlerin devamlılığını sağlamak için verilerin etkili şekilde şehrin içinden 'geçmesini' sağlamak gerekiyor. Geleceğin şehirlerinde, milyonlarca sensörden alınan veri, elektrik ya da atık toplama sistemi gibi hizmetlerin çalışmasını sağlayacak. Ayrıca, vatandaş verileri ve kazanç verileri de toplanacak. Şehirdeki sensörlerden biri bozulursa siber şehir uzmanının sensörü tamir etmesi gerekecek.

Artırılmış gerçeklik Seyahati Üreticisi: Artırılmış gerçeklik seyahati üreticilerinin işi de yeni nesil eğlence tecrübeleri üretmek olacak. Üreticiler, artırılmış gerçeklik yolculukları için çeşitli tecrübeler yazacak, tasarlayacak ve üretecek.

Yapay Zeka İş Geliştirme Müdürü: Cognizant bu meslek dalıyla ilgili olarak, "Yapay zekanın yapamadığı ve yakın gelecekte de yapamayacağı tek bir şey var; kendini satmak." diyor. Yapay zeka iş geliştirme müdürü, günümüzdeki bir satış görevlisinin yaptığı işin aynısını yapacak fakat bunu yapay zeka hizmetleri için gerçekleştirecek.

GELECEĞİN MESLEKLERİ

Spora bağlılık Rehberi: Fitbit gibi giyilebilir teknolojiler bir nebze yardımcı olsa da sağlığımızı korumak için bu teknolojiler tek başına yeterli olmuyor. Gelecekte spor yapan insanlar aktivite takipçisi teknolojiler giyerken spora bağlılık rehberleri de onların sağlıklı bir yaşam sürmesini ve motive olmasını sağlamakla yükümlü olacak.

Yapay zeka Destekli Sağlık Teknisyeni: Gelecekte insanların doktora gitmesine gerek kalmadan yapay zeka destekli sağlık teknisyenleri kapıya gelerek yazılımları sayesinde hastalık tespiti yapabilecek.

Kişisel Veri Sımsarı: Gelecekte insanlar ürettikleri kişisel verilerden para kazanacak. Kişisel veri sımsarı, müşterilerin kişisel verilerini gözlemleyerek yeni oluşturulan verileri tespit edecek ve satarak para kazanacak.

Genetik Çeşitlilik Memuru: Genetik çeşitlilik memuru, şirkette çalışanların sadece farklı etnik kökenlerden ve sosyal çevrelerden gelmesine değil şirketin iş gücünün genetik olarak iyileştirilmiş ve iyileştirilmemiş kişilerin iyi bir karışımı olmasına özen gösterecek.

Yol Denetleyicisi: Otonom araçlar ve teslimat drone'ları, hava ve kara trafiğinin kontrol sistemini büyük ölçüde değiştirdi. Yol denetleyicisinin işi, kara ve hava trafiğinin etkili ve düzgün şekilde düzenlenmesini sağlamak olacak.

Dijital Terzi: Bu iş, varsayımsal bir e-ticaret şirketinin üreteceği 'Saville Rowanator sensor cubicle' adlı bir cihazla ilişkili. Bu cihaz, müşterinin ölçülerini hatasız şekilde alarak iade oranının azaltılmasını amaçlayacak. Dijital terzi, müşterilerin ölçü verilerini kaydederek müşteriye en uygun kıyafetleri satmaya çalışacak

ALİŞTIRMA

MESLEKLERİ NİTELEYEN ÖZELLİKLER

Aşağıdaki mesleklerde başarılı olmak/yüksek bir iş performansı göstermek için gereken bireysel (ayırt edici) özellikleri inceleyiniz.

EKONOMİST

1. Sayılarla uğraşmak
2. Toplumsal olaylarla ilgilenmek
3. Analiz, sentez, yorumlama yapmak
4. Başkalarıyla birlikte çalışmak
5. Yaratıcı düşünmek
6. Hesap yapmak
7. Okumak

MAKİNE MÜHENDİSİ

1. Yaratıcı düşünmek
2. Sayılarla uğraşmak
3. Şekil, şema, çizim yapmak
4. Makinelerle uğraşmak
5. Elleri kullanmak
6. Kirlî, yağlı ortamlarda bulunmak
7. Matematikle ilgilenmek
8. Fizikle ilgilenmek

PİLOT

- Makinelerle uğraşmak
2. Soğukkanlı olmak, dikkati belli noktada toplayabilmek
 3. El-göz koordinasyonu
 4. Yönergeyi uygulamak
 5. Yüksek yerde bulunmak
 6. Yüksek ses ortamı
 7. Başkalarıyla birlikte çalışmak

İNŞAAT MÜHENDİSİ

1. Yaratıcı düşünmek
2. Şekil, şema, çizim yapmak
3. Sayılarla uğraşmak
4. Matematikle ilgilenmek
5. Fizikle ilgilenmek
6. Sorumlu, dikkatli davranmak
7. Seyahat etmek
8. Başkalarıyla birlikte çalışmak
9. Açık havada çalışmak

PSİKOLOG

1. Olaylar arasında mantıksal bağlantılar kurmak
2. Kelimelerle oynamak
3. Fikirler üretmek
4. Düşünmek
5. Konuşmak
6. Tutarlı olmak
7. Sabırlı olmak
8. Hoşgörülü olmak
9. Sorumluluk almak
10. Yaratıcılığı kullanmak
11. Başkalarıyla birlikte çalışmak
12. Yardım etmek
13. Dinlemek
14. Toplusal olaylarla ilgilenmek
15. Kapalı yerlerde çalışmak

ARKEOLOG

1. Tarih ile ilgilenmek
2. Açık havada çalışmak
3. Başkalarıyla birlikte çalışmak
4. Araştırma yapmak
5. Analiz, sentez, yorumlama yapmak
6. Okumak Özellik-Faktör ve Holland'ın Kuramı

DIŞ HEKİMLİĞİ

1. Yaratıcı düşünmek
2. Şekil, şema, çizim yapmak
3. Elleri kullanmak
4. Fizik, kimya, biyoloji ile ilgilenmek
5. Estetik ilgiye sahip olmak
6. Ağır kokulu ortamlarda çalışabilmek

Kendi yetenek ve özelliklerinizi tanımlamaya çalışınız ve size en uygun meslek/mesleklerin isim/isimlerini belirleyiniz?

.....

.....

.....

Holland'ın Kişilik Kuramı Kendiniz hakkında bazı soruları düşünüp yanıtlamaya çalışarak başlayalım:

-
1. Zamanınızı nasıl çalışarak geçirmekten hoşlanıyorsunuz? Ellerinizi kullanarak mı, beyninizi (fikirler) kullanarak mı, kalbinizi (hisler) kullanarak mı ? (Eğer birden fazlaysa, kişisel tercihinize göre sıralayınız.)

.....

.....

.....

2. En çok neyle çalışmaktan hoşlanıyorsunuz? Nesnelere, insanlarla, fikirlerle mi? (Eğer birden fazlaysa, kişisel tercihinize göre sıralayınız.)

.....

.....

.....

3. Sizin için en çok çekici olan ve harekete geçiren eylem fiilleri hangisidir?

KEŞFET

PAYLAŞ

YAP

DEVAM ET

İCAT ET

BAŞLA...? (Eğer birden fazlaysa, kişisel tercihinize göre sıralayınız.)

4. Bu dünyada geçirdiğiniz zaman içinde en çok ulaşmak istediğiniz hedef nedir? (Sonal amacınız, idealiniz?)

Dünyaya bir güzellik katmak mı?

Dünyaya doğruluk ve dürüstlük katmak mı?

Dünyaya sevgi, barış, hoşgörü katmak mı?

Dünyaya daha etik davranışlar ve karakter katmak mı?

(Eğer birden fazlaysa, kişisel tercihinize göre sıralayınız.)

5. Ne tip insanlarla bir arada olmak (ya da onların çoğunlukta olduğu bir ortamda yaşamak) istersiniz?

- Doğayı, sporu, araçları ya da makineleri seven insanlar
- Bilimsel, meraklı, araştırmayı veya analiz etmeyi seven insanlar
- Sanatçı, hayalperest ve yenilikçi insanlar
- İnsanlara yardım etmeyi, öğretmeyi veya onlara hizmet etmeyi seven insanlar
- Projeleri veya organizasyonları başlatmayı ve/veya insanları etkilemeyi ya da ikna etmeyi seven insanlar
- Ayrıntılı işleri, ödev veya projeleri tamamlamayı seven, titiz, düzenli insanlar (Eğer birden fazlaysa, kişisel tercihinize göre üç tanesini sıralayınız.)

DİKKAT! Verdiğiniz yanıtları yeniden gözden geçirin ve sizi ne kadar doğru ifade ettiğini düşünün. Yaptıklarınız ve elde ettiğiniz sonuçlarla (somut yaşantılar) yanıtlarınızın ne kadar örtüştüğünü değerlendirin. Sizi iyi tanıdığını düşündüğünüz birinden bu konuda size geribildirim vermesini isteyebilir ve yanıtların sizi ne kadar yansıttığını tartışabilirsiniz.

UYGUN MESLEĞİ BULMAK İÇİN SİHİRLİ YÖNTEM VAR MI ?

Çocukken sıklıkla duyduğumuz bu soruyu çabucak, hevesle ve genelde benzer cevaplar vererek yanıtlardık, “polis olmak istiyorum...itfaiyeci olmak istiyorum... doktor olmak istiyorum....” Ancak, büyüdükten sonra iş değişiyor. Çoğumuz için bu soruyu cevaplamak çok zorlaşıyor... Yaşam tarzımıza, ilgi alanlarımıza ve yeteneklerimize uygun bir mesleği seçmek çok zor... Hangi işler bana uygun? Hangi mesleği seçersem ileride pişman olmam?... Bir yanda aile, akrabalar, bir yanda arkadaşlar, mahalle baskısı ... ve tabii öğrenci yerleştirme sınav sonucunun getirdiği kısıtlamalar...

En uygun mesleği bulmak için sihirli bir yöntem elbette yok... bu süreç herkes için kişisel, ancak karar verirken bazı hususlara dikkat etmek gerekiyor.

İşte size meslek seçerken dikkat etmeniz gereken altı husus:

-
- 1. İlgi alanlarınızı ve nelerin sizi mutlu ettiğini analiz edin, sonra da buna uygun bir meslek bulmaya çalışın. Aynı çalışmayı yetenekleriniz ve mizacınız için de yapın. Güçlü yönlerinizi değerlendirebileceğiniz bir meslek tespit edin. Kişilik envanteri testleri bu konuda yol gösterici olabilir.

-
- 2. İş piyasasını inceleyin, büyüyen, yeni gelişen iş kollarını tercih edin ancak karar verirken iş piyasasının durumu karar vermeniz için tek etmen olmasın!

-
- 3. "Asıl istediğim bu değil ama idare ederim" diye düşünerek ikinci ya da üçüncü iş tercihinize yönelmeyin!

□ 4. Bu sıralarda
popüler diye
bir mesleği
seçmeyin!

-
- 5. Örnek aldığınız bir kişi o işi yapıyor diye aynı mesleği seçmeyin!
-

-
- 6. "Mahalle baskısına"
yenik düşüp meslek
seçimi yapmayın!
Unutmayın ki bu
meslekle yaşayacak
olan SİZSİNİZ!

